

Правила

утримання збереження та відновлення земель лісового фонду та зелених насаджень розташованих на території Могилівської сільської ради

1. Ці Правила визначають процедуру утримання, раціонального використання, збереження та розширеного відновлення полезахисних лісових смуг, які обмежують масив земель сільськогосподарського призначення; лісових масивів, лісових ділянок, земельних лісових ділянок та нелісових земель; зелених насаджень, які розташовані на землях комунальної власності громади.

2. Полезахисні лісові смуги, які обмежують масив земель сільськогосподарського призначення.

2. 1. Види полезахисних лісових смуг в залежності від їх розміщення та призначення:

полезахисні (поздовжні і поперечні) по межах полів в рівнинних умовах, найбільш ефективні – продувні, ажурні, ажурно-продувні, з 3-6 рядів, шириною від 7,5 до 15,0 метрів;

стокорегулювальні на схилах більше 30, найбільш ефективні – ажурні, шириною від 12,5 до 15,0 метрів;

прияружні уздовж брівки яру або вище його вершини, найбільш ефективні – щільні, шириною від 12,5 до 21,0 метрів;

прибалкові уздовж брівки балок, найбільш ефективні – щільні, шириною від 12,5 до 21,0 метрів;

придорожні уздовж польових доріг, найбільш ефективні – щільні;

садозахисні по межах садів, розсадників та виноградників, найбільш ефективні – ажурні, продувні, з 2-4 рядів шириною від 3 до 12,5 метрів;

інші лісові смуги у складі кольматуючих, приканальних, затишкових, прифермських, меліоративно-кормових, протиерозійних і донних захисних лісових насаджень, найбільш ефективні – щільні.

2.2. Ширина лісової смуги у віці до 30 років визначається як сума ширини міжрядь та двох її закрайок, а старшого віку – за проекціями крон узлісних дерев.

2.3. Головна порода у мішаних насадженнях повинна складати не менше 50 відсотків здорових дерев. До здорових відносяться дерева, які мають в кроні не більше 10 відсотків сухих гілок. Насадження з наявністю здорових дерев 25 і менше відсотків відносяться до загиблих.

2.4. Конструкція лісових смуг характеризує вітропроникність поздовжнього вертикального профілю насадження та поділяється на:

щільні, з відсутністю просвітів або їх незначній наявності, до 10 відсотків, у всьому поздовжньому вертикальному профілі;

ажурні, з наявністю рівномірно розповсюджених просвітів у всьому поздовжньому вертикальному профілі від 15 до 35 відсотків;

продувні, з наявністю просвітів понад 60 відсотків у нижній і до 10 відсотків у верхній частині поздовжнього-вертикального профілю;

ажурно-продувні, з наявністю просвітів понад 60 відсотків у нижній і від 15 до 35 відсотків у верхній частині поздовжнього-вертикального профілю.

2.5. Вікові періоди насаджень встановлюються в залежності від переважаючої породи та її віку:

перший (молодняки) – до утворення суцільного намету деревостану;

другий (середньовікові) – період формування необхідної конструкції насаджень;

третій (пристигаючі і стиглі) – період підтримки необхідної конструкції і життєздатності насаджень.

2.6. Лісівничо-меліоративна оцінка визначається за показниками:

насадження другого і третього вікових періодів відповідного виду, оптимального розміщення і складу деревних і чагарникових порід, біологічно стійкі, не потребують будь-яких господарських заходів – 5;

насадження другого і третього вікових періодів відповідного виду та складу порід, біологічно стійкі, потребують догляду за головною породою, підтримання чи формування конструкції – 4;

насадження другого і третього вікових періодів відповідного виду, невдалого розміщення і складу порід, ослаблені, потребують часткової реконструкції для відновлення протиерозійних та інших меліоративних функцій – 3;

насадження всіх вікових періодів загиблі або ті, що відмирають мають незадовільний склад, стан та розміщення і перестали виконувати протиерозійні та інші меліоративні функції, потребують проведення заходів з лісовідновлення – 2;

насадження першого вікового періоду, які на момент обстеження ще не виконують протиерозійні та інші захисні функції, можуть потребувати агротехнічного догляду і доповнення – 1.

3. Лісові масиви, лісові ділянки, земельні лісові ділянки та нелісові землі

3.1. Ліс - тип природних комплексів (екосистема), у якому поєднуються переважно деревна та чагарникова рослинність з відповідними ґрунтами, трав'яною рослинністю, тваринним світом, мікроорганізмами та іншими природними компонентами, що взаємопов'язані у своєму розвитку, впливають один на одного і на навколишнє природне середовище.

Ліси залежно від основних виконуваних ними функцій поділяються на такі категорії:

3.1.1. Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення що виконують природоохоронну, естетичну функцію, є об'єктами науково-дослідних робіт на довгочасну перспективу, сприяють забезпеченню охорони унікальних та інших особливо цінних природних комплексів та історико-культурних об'єктів, зокрема:

1) розташовані в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

2) розташовані в межах історико-культурних заповідників, меморіальних комплексів, місць, пов'язаних з важливими історичними подіями, охоронних зон пам'яток історії, археології, містобудування та архітектури, монументального мистецтва.

До лісів природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення відносяться також унікальні за породним складом, продуктивністю і генетичними властивостями лісові ділянки, на яких зростають реліктові, ендемічні види дерев, що мають велике наукове значення.

3.1.2. Рекреаційно-оздоровчі ліси, що виконують рекреаційну, санітарно-гігієнічну та оздоровчу функцію, використовуються для туризму, зайняття спортом, санаторно-курортного лікування та відпочинку населення і розташовані:

- 1) у межах населених пунктів громади;
- 2) у межах округів санітарної охорони лікувально-оздоровчих територій;
- 3) у межах поясів зон санітарної охорони водних об'єктів;
- 4) у лісах зелених зон навколо населених пунктів. Площа таких лісових ділянок визначається за нормативами згідно з: Нормативами визначення площ лісових ділянок, що відносяться до лісів зелених зон:

(гектарів на 1 тис. чоловік)

Лісистість, відсотків	Населені пункти з чисельністю населення, тис. чоловік
Лісостеп і Степ	
Менш як 3	7 .
3-5	11
5,1-10	20
10,1-15	30
Понад 15	45

5) поза межами лісів зелених зон, що виділяються за нормативами. За цими нормативами виділяються лісові ділянки навколо:

- лікувально-оздоровчих об'єктів, якщо для них в установленому порядку не визначено округи санітарної охорони;
- об'єктів рекреаційного призначення - лінійних рекреаційних об'єктів (навчально-туристських та екологічних стежок, маркованих трас), будинків відпочинку, пансіонатів, об'єктів фізичної культури і спорту, туристичних баз, кемпінгів, яхт-клубів, стаціонарних і наметових туристично-оздоровчих таборів, будинків рибалок і мисливців, дитячих туристичних станцій, дитячих та спортивних таборів, інших аналогічних об'єктів, а також земельних ділянок, наданих для дачного будівництва і спорудження інших об'єктів стаціонарної рекреації.

Найменування та ознаки лісів	Нормативи виділення
1. Ліси навколо лікувально-	лісові ділянки радіусом 1 кілометр

оздоровчих об'єктів, навколо мінеральних джерел, які використовуються з лікувальною метою або мають перспективне значення	
2. Ліси навколо нелінійних рекреаційних об'єктів	лісові ділянки радіусом 0,5 кілометра
3. Смуги лісу вздовж постійних, затверджених в установленому порядку лінійних рекреаційних об'єктів	лісові ділянки, розташовані по обидва боки лінійного рекреаційного об'єкта: - міжнародного значення - шириною 200 метрів - навчально-туристських екологічних стежок, маркованих трас - шириною 100 метрів

3.1.3. Захисні ліси, що виконують функцію захисту навколишнього природного середовища та інженерних об'єктів від негативного впливу природних та антропогенних факторів, зокрема:

1) лісові насадження лінійного типу (полезахисні лісові смуги, державні захисні лісові смуги, лісові смуги уздовж забудованих територій населених пунктів);

2) лісові ділянки (смуги лісів), розташовані у смугах відведення каналу та автомобільних доріг;

3) лісові ділянки (смуги лісів) у ярах, на легкокорозійованих пісках, рекультивованих землях (протиерозійні ліси), які виділяються за нормативами згідно з Нормативами виділення лісових ділянок (смуг лісів), що відносяться до протиерозійних лісів

Найменування та ознаки лісів	Нормативи виділення
1. Ліси у ярах, балках і річкових долинах	лісові ділянки (смуги лісів) з крутизною схилів 25 і більше градусів, а також розташовані у ярах, на зсувних берегах балок і річкових долинах незалежно від крутизни їх схилів

4) лісові ділянки (смуги лісів), які прилягають до смуг відведення залізниць і виділяються з категорії експлуатаційних лісів на 500 метрів з кожного боку. У гірських районах ширина смуг лісів у разі потреби може бути збільшена з урахуванням результатів спеціальних обстежень до розмірів, що забезпечують захист залізниць і безпеку руху;

5) лісові ділянки (смуги лісів), що прилягають до смуг відведення автомобільних доріг державного значення і виділяються з категорії експлуатаційних лісів шириною 250 метрів з кожного боку дороги. Для забезпечення захисту зазначених доріг і безпеки руху у гірських районах ширина смуг лісів у разі потреби може бути збільшена з урахуванням результатів спеціальних обстежень;

6) лісові ділянки (смуги лісів) уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів, які виділяються з категорії експлуатаційних лісів за нормативами згідно з Нормативами виділення лісових ділянок (смуг лісів) уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів.

Ці нормативи не поширюються на річки завдовжки понад 1 тис. кілометрів, озера, водоймища площею понад 10 тис. гектарів, а також на суднохідні та магістральні канали, уздовж яких ширина лісових ділянок (смуг лісів) визначається з урахуванням результатів спеціальних обстежень.

Ширина лісових ділянок (смуг лісів) уздовж берегів річок у рівнинній частині:

Довжина річки, кілометрів	Ширина лісової ділянки (смуги лісів), метрів
50 і	150
51-100	300
101-300	400
301-500	500

Ширина лісових ділянок (смуг лісів) навколо озер та водоймищ визначається від урізу води, що відповідає нормальному підпертому рівню водойми і дорівнює ширині виділених смуг уздовж річок, які впадають до них або витікають з них.

Лісові ділянки (смуги лісів) виділяються уздовж річок завдовжки 25 і більше кілометрів у рівнинних умовах.

Уздовж берегів річок завдовжки менш як 10 і 25 кілометрів, а також навколо озер і водоймищ площею від 5 до 99 гектарів виділяються берегозахисні лісові ділянки (смуги лісів), ширина яких визначається згідно з нормативами виділення особливо захисних лісових ділянок.

Ширина наявних смуг лісів, що перевищує нормативи, не підлягає перегляду;

7) інші лісові ділянки (смуги лісів), які не мають зазначених у підпунктах 1-6 цього пункту ознак віднесення до категорії захисних лісів, розташовані:

на схилах балок і річкових долин з крутизною схилів до 25 градусів (байрачні ліси);

серед безлісної місцевості та мають площу до 100 гектарів.

3.1.4. Експлуатаційні ліси, що не зайняті лісами природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення, рекреаційно-оздоровчими та захисними лісами (категорії лісів з особливим режимом лісокористування). Експлуатаційні ліси призначені для задоволення потреб національної економіки у деревині.

3.2. Лісова ділянка - ділянка лісового фонду України з визначеними межами, виділена відповідно до цього Кодексу для ведення лісового господарства та використання лісових ресурсів без вилучення її у землекористувача або власника землі.

Лісові ділянки можуть бути вкриті лісовою рослинністю, а також постійно або тимчасово не вкриті лісовою рослинністю (внаслідок неоднорідності лісових природних комплексів, лісогосподарської діяльності або стихійного лиха тощо). До не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок належать лісові ділянки, зайняті незімкнутими лісовими культурами, лісовими розсадниками і плантаціями, а також лісовими шляхами та просіками, лісовими протипожежними розривами, лісовими осушувальними канавами і дренажними системами.

3.3. Земельна лісова ділянка - земельна ділянка лісового фонду України з визначеними межами, яка надається або вилучається у землекористувача чи власника земельної ділянки для ведення лісового господарства або інших суспільних потреб відповідно до земельного законодавства.

3.4. До земель лісового фонду належать нелісові землі, які надано й використовуються для потреб лісового господарства. Також до нелісових, у складі земель лісового фонду, належать, у тому числі й землі, зайняті болотами та водоймами.

4. Зелені насадження.

4.1. Зелені насадження — це сукупність деревних, чагарникових і трав'янистих рослин на визначеній території. До них належать дерева, кущі, газони, квітники в парках, скверах, лісових масивах, вздовж вулиць і доріг, а також на земельних ділянках приватних будинків, підприємств, установ та організацій різних форм власності.

5. Земельні ділянки під зеленими насадженнями, передаються у постійне користування державним або комунальним спеціалізованим підприємствам або надаються в оренду фізичним та юридичним особам (далі – землекористувачі) з обов'язковим включенням до договору оренди землі умов щодо утримання, збереження та відновлення таких зелених насаджень і забезпечення виконання ними комплексу лісівничих та агротехнічних заходів спрямованих на поліпшення стану, або складу насаджень, дотримання функцій лісотехнічної меліорації.

6. Відповідальними за збереження зелених насаджень і належний догляд за ними на поєзакхисних лісових смугах, які обмежують масив земель сільськогосподарського призначення; лісових масивах, лісових ділянках, земельних лісових ділянках та нелісових землях, які розташовані на землях комунальної власності громади, а також об'єктах благоустрою державної чи комунальної власності є балансоутримувачі цих об'єктів; на територіях установ, підприємств, організацій та прилеглих територіях – установи, організації, підприємства; на територіях земельних ділянок, які відведені під будівництво – забудовники чи власники цих територій; на безхазайних територіях, пустирях – уповноважені виконавчі органи Могилівської сільської ради та на приватних садибах і прилеглих ділянках – їх власники, або користувачі.

7. Землекористувачами проводяться заходи, які регламентуються нормативно-правовими актами України, щодо охорони, збереження та відтворення зелених насаджень, посилення їх корисних властивостей, утримання їх у здоровому впорядкованому стані, створення та формування високо декоративних, стійких до несприятливих умов навколишнього природного середовища насаджень, санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування, а також природних ландшафтів, інших природних комплексів та об'єктів, підвищення родючості ґрунтів, дотримання правил і норм використання лісових ресурсів, ліквідації наслідків стихійних явищ та лісових пожеж.

8. З метою проведення обстежень, охорони, збереження та відтворення поєзакхисних лісових смуг, які обмежують масив земель сільськогосподарського призначення; лісових масивів, лісових ділянок та земельних лісових ділянок; зелених насаджень, які розташовані на землях

комунальної власності громади, а також для виконання невідкладних заходів у пошкоджених, малоефективних, зріджених, відмираючих насадженнях, які втрачають свої естетичні та захисні функції на підставі актів обстежень комісії, землекористувачами проводяться заходи для підвищення меліоративної ефективності, продуктивності та біологічної стійкості зелених насаджень на основі матеріалів лісовпорядкування з особливостями агролісомеліоративного впорядкування (далі – лісовпорядкування).

Комісія утворюється розпорядженням Могилівського сільського голови. До складу комісії входять представники органу місцевого самоврядування, землекористувача, а за потреби, – державного спеціалізованого лісозахисного підприємства. Для обстеження насаджень у межах природно-заповідного фонду до складу комісії включається також представник обласної, районної держадміністрації з питань охорони навколишнього природного середовища.

Облік та реєстрація зелених насаджень на території сіл, селища ради за таксаційними показниками, а також контроль за їх охороною, збереженням та відновленням здійснюється комісією.

З метою актуалізації матеріалів лісовпорядкування– внесення поточних змін до матеріалів лісовпорядкування, комісія проводить щорічне оновлення таксаційної і картографічної баз даних для уточнення поточних планів рубок і лісогосподарських заходів з територіальним їх розміщенням без внесення змін у фонди рубок, фонд лісових ділянок та нелісових земель, які не підлягають залісенню, розрахункову лісосіку, поділ лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок.

За результатами обстеження складається акт з визначенням характеристики лісомеліоративного стану насаджень і необхідних заходів відповідно до цих Правил, який затверджується Могилівським сільським головою.

Лісовпорядкування забезпечує отримання характеристики та категорії земель, лісомеліоративного стану насаджень, рослинного та тваринного світу, з метою розробки комплексу заходів спрямованих на забезпечення їх збереження, охорону та відтворення і проводиться за такими додатковими показниками:

характеристика та категорія земель, з зазначенням наявності зелених насаджень та лісової рослинності;

площа земельної ділянки;

картографічні бази даних;

породний та віковий склад деревостанів;

стан деревини;

якісна та кількісна характеристика лісового ресурсу;

лісівничо-меліоративна оцінка;

перелік видів рослинного та тваринного світу, з зазначенням видів занесених до Червоної книги України;

При обстеженні полезахисних лісових смуг, які обмежують масив земель сільськогосподарського призначення додатково визначається: площа, довжина, ширина, кількість рядів та конструкція

Для проведення заходів, пов'язаних із заготівлею деревини, землекористувачем видається лісорубний квиток в установленому порядку.

У процесі ліквідації наслідків стихійного лиха, аварійної та надзвичайної ситуації, а також у разі, коли стан насаджень загрожує життю, здоров'ю громадян чи майну громадян та/або юридичних осіб, видалення насаджень здійснюється негайно з подальшим оформленням акта та лісорубного квитка протягом місяця від початку рубки.

У разі проведення заходів, пов'язаних із заготівлею деревини у насадженнях, не запроектованих лісовпорядкуванням, землекористувачі повідомляють про це орган виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища обласної, районної держадміністрації.

9. За результатами лісівничо-меліоративної оцінки з метою поліпшення їх якісних показників, біологічної стійкості і меліоративної ефективності проводяться заходи на:

9.1. Полезахисних лісових смугах, які обмежують масив земель сільськогосподарського призначення:

- зріджування в процесі рубок догляду в насадженнях першого, другого та третього вікових періодів;
- рубки, пов'язані з реконструкцією;
- створення (відновлення), агротехнічний догляд та доповнення;

- збереження від пожеж, незаконних рубок, пошкодження, ослаблення та іншого шкідливого впливу;

- захист від шкідників і хвороб.

Рубки догляду в насадженнях першого вікового періоду спрямовані на покращення умов росту головних порід шляхом вилучення з насадження частини супутніх порід або їхніх гілок, що затіняють головні породи. Для формування продувної та ажурної конструкції смуг обрізають (на висоту до 1 метра, але не більше третини загальної висоти) нижні гілки дерев головних і супутніх порід. За необхідності рубки догляду повторюють через 3-5 років.

Рубки догляду в насадженнях другого вікового періоду спрямовані на остаточне формування складу насаджень і створення в них потрібної конструкції. Вилучаються повалені, сухі, усихаючи, пошкоджені і пригнічені дерева, а також супутні породи, які заважають росту головних (в однорідних насадженнях – гірші дерева, які заважають росту кращих) та омолоджують чагарники. У крайніх рядах вирубують нахилені дерева, які збільшують проектну ширину смуги.

Під час формування продувної конструкції на залишених деревах зрізують гілки до висоти 1,5-2 метри, а також вирубують поросль пнів і чагарників. При формуванні ажурної конструкції чагарники залишають лише в узлісних рядах.

Чагарники в насадженнях омолоджують один раз на п'ять років, за один прийом вилучають до 50 відсотків чагарників.

Чергові рубки догляду проводяться за необхідності через 5-7 років.

Рубки догляду в насадженнях третього вікового періоду проводять з метою збереження сформованих конструкцій в лісових смугах і підтримки їхньої життєдіяльності і довговічності. Видаляють повалені, сухі, усихаючи, пошкоджені, сильно пригнічені екземпляри супутніх і головних деревних порід, а в крайніх (узлісних) рядах проводять обрізку бокових гілок на висоту 1,5–2 метри, а тих, які збільшують проектну ширину смуги та заважають проведенню сільськогосподарських робіт, на висоту до 4–5 метрів. Крім того, в лісових смугах продувної конструкції вирубують небажану поросль, яка з'явилась після попередніх доглядів. У лісових смугах з наявністю чагарників останні омолоджують в два прийоми.

Реконструктивні рубки проводяться з метою заміни малоефективних, зріджених, відмираючих насаджень, які втратили свої захисні функції, а також

насаджень, породний склад яких не відповідає умовам місцезростання і рубками догляду не можна сформувати потрібну конструкцію.

Реконструктивні рубки можуть бути суцільні і вибіркові, проводяться наступними методами:

суцільна, поєднуються із здійсненням заходів, пов'язаних з відновленням лісових смуг;

часткова з вилученням крайніх рядів дерев та чагарників з метою введення нових, більш цінних порід, що відповідають умовам місцезростання;

часткова з вилученням крайніх рядів дерев та чагарників з метою зменшення ширини раніше закладених лісових смуг до оптимального розміру;

часткова з вилученням внутрішніх рядів дерев і чагарників з метою розширення міжрядь з відновленням агротехнічного догляду за ґрунтом (у випадках сильного задерніння).

Створення (відновлення) полезахисних лісових смуг здійснюють шляхом садіння сіянців, саджанців або висівання насіння деревних порід та чагарників, а також природного поновлення на місці загиблих насаджень після їхнього вирубування.

Нові полезахисні лісові смуги створюються з метою завершення системи захисних лісових насаджень відповідних територій.

Заходи збереження від пожеж, незаконних рубок, пошкодження, ослаблення та іншого шкідливого впливу проводяться для забезпечення збереженості і підвищення їх меліоративних захисних функцій.

Захист полезахисних лісових смуг від шкідників і хвороб забезпечується шляхом систематичного спостереження за станом насаджень, виявлення осередків шкідників і хвороб, їх профілактики, локалізації і ліквідації.

На земельних ділянках під лісовими смугами забороняється:

складувати матеріали;

будувати будь-які споруди;

влаштовувати звалища сміття, снігу та льоду;

обладнувати стоянки транспортних засобів;

випалювати суху рослинність, розпалювати багаття;

добувати з дерев сік, смолу, робити надрізи;

знищувати мурашники, ловити птахів і звірів.

9.2. Лісових масивах, лісових ділянках, земельних лісових ділянках та нелісових землях:

- зріджування в процесі рубок догляду за насадженнями;
- вибіркові санітарні рубки;
- суцільні санітарні рубки;
- ліквідація захаращеності;
- профілактика виникнення та поширення осередків шкідників і хвороб лісу, боротьба з ними та захист заготовленої деревини від шкідників і хвороб лісу;
- створення (відновлення), агротехнічний догляд та доповнення;
- збереження від пожеж, незаконних рубок, пошкодження, ослаблення та іншого шкідливого впливу;
- захист від шкідників і хвороб.

Під час проведення рубок формування і оздоровлення лісів застосовуються такі рубки: догляду, санітарні, лісовідновні, переформування, пов'язані з реконструкцією, ландшафтні.

Рубки формування і оздоровлення лісів проводяться способами, що не викликають ерозії ґрунтів, пошкодження дерев, які залишаються для подальшого росту, виключають можливість негативного впливу на стан лісів та водоймищ, забезпечують поступове відтворення і формування лісів, близьких до природних, постійне підтримання стійкості деревостанів.

Підставою для рубок формування і оздоровлення лісів є матеріали лісовпорядкування та обстежень, які проводяться власниками лісів і постійними лісокористувачами. У разі проведення зазначених рубок у деревостанах, не запроектованих лісовпорядкуванням, власники лісів і постійні лісокористувачі повідомляють про це орган виконавчої влади з питань

охорони навколишнього природного середовища обласної, районної держадміністрації.

Особливості проведення рубок формування і оздоровлення лісів залежно від їх цільового призначення, породного складу насаджень, а також лісорослинних умов визначаються в інструкції з проведення рубок формування і оздоровлення лісів, що затверджується Міндовкіллям за поданням Держлісагентства.

У заповідних зонах біосферних заповідників, національних природних і регіональних ландшафтних парків, природних заповідниках, проліскових пам'ятках природи, пам'ятках природи, заповідних урочищах, пралісах, квазіпралісах та природних лісах забороняється проведення всіх видів рубок формування і оздоровлення лісів, вирубування дуплястих, сухостійних, фаутих дерев та ліквідація захаращеності.

Розробка суцільних вітровалів і буреломів, а також суцільно вражених шкідниками і хворобами насаджень здійснюється шляхом вирубування всіх пошкоджених дерев у насадженнях з подальшим відтворенням лісів.

Рубки догляду проводяться шляхом періодичного вирубування дерев, подальше збереження яких у складі насаджень недоцільне, згідно з технологічними картками на ділянках з попередньо підготовленою мережею технологічних коридорів (трелювальних волоків) та доріг для пересування транспорту тощо.

Рубки догляду можуть бути таких видів: освітлення, прочищення, проріджування, прохідна рубка.

Рубки освітлення формують деревостани бажаного складу та густоти, забезпечують таку участь головної породи в деревостані, яка відповідає конкретним лісорослинним умовам та призначенню створюваного деревостану.

Рубки прочищення забезпечують склад і рівномірне розміщення дерев головної породи на площі, формують оптимальну структуру майбутнього деревостану, регулюють кількісне співвідношення окремих порід.

Рубки проріджування створюють умови для формування стовбура і крони кращих дерев (головна увага приділяється якості структурі деревостану, формується другий ярус у складних деревостанах).

Прохідні рубки призначені для збільшення приросту кращих дерев, підвищення товарності деревостанів та скорочення строків вирощування технічно стиглої деревини, поліпшення складу, структури та підвищення стійкості деревостану.

Прохідні рубки не проводяться в лісах, які розташовані в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду (крім господарських зон національних природних парків, регіональних ландшафтних парків та зон антропогенних ландшафтів біосферних заповідників).

Відбір дерев для рубок освітлення і прочищення провадиться лише на спеціально закладених пробних ділянках, що є еталоном для здійснення догляду на всій площі.

Для рубок проріджування та прохідних рубок відбір дерев провадиться на всій ділянці з урахуванням рівномірного розміщення кращих дерев.

Рубки проріджування і прохідні рубки проектується виходячи з лісівничої доцільності, але за повноти насаджень не меншої 0,7 для прохідних рубок у соснових лісах штучного походження, 0,8 для прохідних рубок в інших лісах і 0,7 для рубок проріджування.

Інтенсивність зріджування деревостану під час проведення рубок догляду залежить від типу лісу, складу, віку і бонітету насадження, а також цілей лісовирощування і може бути: слабкою - вирубування до 15 відсотків запасу деревостану, помірною - 16-25, сильною - 26-35, дуже сильною - більш як 35 відсотків запасу деревостану.

Повторюваність окремих видів рубок догляду залежить від стану насадження. Якщо стан насадження потребує частішої повторюваності рубок, інтенсивність зріджування буде меншою і навпаки.

Рекомендуються такі строки повторюваності рубок догляду: для освітлення і прочищення - 3-5 років, проріджування - 5-10, прохідних рубок - 10-15 років. У мішаних і складних насадженнях повторюваність частіша. Конкретні строки повторюваності встановлюються під час лісовпорядкування.

Щорічний обсяг кожного виду рубок догляду визначається шляхом поділу площ насаджень, що потребують відповідного догляду, на відповідний строк повторюваності рубок.

Строк початку і закінчення рубок догляду визначається з урахуванням умов місцезростання насадження та біологічних особливостей деревних порід,

що входять до його складу, інтересів мисливського господарства та побічних лісових користувань.

Рубки догляду закінчуються за один клас віку до настання стиглості деревостану.

Під час рубок догляду застосовується переважно комбінований метод рубки, який поєднує принципи низового та верхового догляду. В основу цього методу покладено поділ дерев за їх господарськими і біологічними ознаками на три категорії: кращі (цільові), допоміжні (корисні) та ті, що підлягають вирубуванню.

Санітарні рубки спрямовуються на оздоровлення та посилення біологічної стійкості лісів, запобігання їх захворюванню і пошкодженню. Вимоги до проведення санітарних рубок визначені Санітарними правилами в лісах України, та іншими нормативно-правовими актами.

Лісовідновні рубки - комплексні рубки, які поєднують елементи рубок головного користування та рубок догляду для поновлення захисних, водоохоронних та інших корисних властивостей лісів, збереження біорізноманіття, підтримання і формування складної породної, ярусної і вікової структури деревостанів.

Лісовідновні рубки проводяться в стиглих та перестійних різновікових багатоярусних деревостанах та деревостанах простої структури для відновлення цінних порід дерев у лісах, у яких не дозволяється проводити рубки головного користування.

Під час проведення лісовідновних рубок застосовують способи розробки лісосік і технології, які забезпечують створення сприятливих умов для відновлення лісу.

Рішення про призначення насадження до лісовідновної рубки та застосування відповідних способів і технологій розробки лісосік приймається на підставі матеріалів лісовпорядкування, а у разі потреби - спеціального обстеження комісією, до складу якої входять представники обласної, районної держадміністрацій, органів виконавчої влади з питань лісового господарства та з питань охорони навколишнього природного середовища, територіальних органів Держлісагентства, власника лісів або постійного лісокористувача.

Рубки переформування - комплексні рубки, спрямовані на поступове перетворення одновікових чистих у різновікові мішані багатоярусні лісові насадження. Вони проводяться в усіх категоріях лісів та вікових групах деревостанів і поєднують одночасне вирубування окремих дерев або їх груп і сприяння природному лісовідновленню за умови безперервного існування лісу.

Рубки переформування проводяться поетапно шляхом здійснення комплексу лісогосподарських заходів для формування цільового деревостану тоді, коли склад і структура насадження не відповідають оптимальним, наближеним до природного стану параметрам.

Рубки переформування проводяться з метою забезпечення:

багатоцільового ведення лісового господарства на основі принципів, наближених до природи, з урахуванням соціальних, екологічних та економічних вимог;

збереження і підвищення біорізноманіття лісу на основі підтримання природних процесів шляхом вирощування різновікових мішаних деревостанів з багатоярусною вертикальною і складною горизонтальною структурою.

Повторюваність рубок переформування і лісогосподарські заходи повинні визначатися відповідно до біології порід, ґрунтових і гідрологічних умов, особливостей рельєфу, структури та породного складу деревостану, стійкості дерев, наявності та стану підросту трав'яного покриву, випадання дерев тощо.

Рубки переформування проводяться за кілька прийомів поетапно для формування цільового деревостану.

Кожний наступний етап рубки призначається за умови появи надійного природного поновлення на попередньо зрубаних ділянках.

Вирубування дерев чи біогруп здійснюється у межах річного приросту, кратного тривалості етапу переформування, переважно у місцях наявного підросту і у можливих групах поновлення головних і супутніх порід, шляхом формування прогалини з поперечником у межах однієї - півтори висоти деревостану.

За проведення одного етапу рубки переформування площа суцільного вирубування не може перевищувати 0,25 гектара з розрахунку на 1 гектар площі, а обсяг деревини, що вирубується, становити не більш як 25 відсотків наявного запасу деревостану.

На проведення рубки переформування складається спеціальна облікова картка та технологічна схема переформування.

Рубки, пов'язані з реконструкцією малоцінних молодняків і похідних деревостанів (далі - реконструктивні рубки), проводяться з метою заміни малоцінних і похідних молодняків на цільові та поєднуються із здійсненням заходів, пов'язаних з штучним відновленням лісів.

Реконструктивні рубки проводяться у:
чагарниках з недостатнім відновленням головних порід;
сильно зріджених деревостанах з куртинним розміщенням дерев;
деревостанах, які за своїм складом не відповідають конкретним типам лісу і є малоцінними.

Ландшафтні рубки проводяться з метою формування лісопаркових ландшафтів і підвищення їх естетичної, оздоровчої цінності та стійкості в рекреаційно-оздоровчих лісах, лісах, що мають історико-культурне призначення, а також у рекреаційних зонах національних природних та регіональних парків.

Ландшафтні рубки можуть бути таких видів:

- ландшафтні рубки догляду;
- ландшафтні реконструктивні рубки малоцінних лісів;
- ландшафтні рубки регулювання співвідношення типів ландшафтів;
- пейзажні рубки;
- ландшафтні рубки планування території.

Ландшафтні рубки догляду проводяться з метою поліпшення естетичних, декоративних, санітарно-оздоровчих властивостей лісів та посилення їх рекреаційних функцій. Вони спрямовані на формування породного складу і структури лісів та поліпшення просторового розміщення дерев.

Ландшафтні реконструктивні рубки малоцінних лісів проводяться з метою заміни існуючих лісів на більш цінні, довговічні та декоративні. Проведення таких рубок може поєднуватися із здійсненням лісокультурних заходів.

Ландшафтні рубки регулювання співвідношення типів ландшафтів проводяться з метою створення оптимальної площі різних типів ландшафтів (закритих, напіввідкритих та відкритих) залежно від природних зон.

Пейзажні рубки проводяться з метою розкриття мальовничих перспектив і пейзажів ландшафту, створення нових оглядових місць, виділення декоративних груп і окремих дерев.

Ландшафтні рубки планування території проводяться у зв'язку з необхідністю будівництва інженерних споруд, створення штучних водойм, дорожньо-стежкової мережі, будівельних майданчиків тощо.

До інших заходів з формування і оздоровлення лісів належить: догляд за підростом, за підліском, за узліссям, за формою стовбура та крони дерев, прокладення кварталних просік створення протипожежних розривів.

Догляд за підростом полягає у зрідженні його перегущених куртин до проведення рубки головного користування з метою створення різновікових деревостанів відповідно до мети лісовирощування.

Догляд за підліском полягає у його омолодженні, посиленні кушення, поліпшенні плодоношення з урахуванням важливого значення для захисту ґрунтів від ерозії, підвищення їх родючості, а також для збереження і розведення мисливської фауни.

Догляд за узліссям полягає у формуванні на межі з нелісовими площами мішаних деревостанів з густим підліском за наявності вітростійких дерев.

Догляд за формою стовбура та крони дерев проводиться для підвищення якості вирощуваних насаджень, поліпшення їх санітарного стану шляхом видалення сучків і частини живих нижніх гілок.

Рубки, пов'язані з прокладенням кварталних просік, проводяться для звільнення від лісової рослинності смуг, ширина яких визначається під час лісовпорядкування.

Під час проведення рубок, пов'язаних із створенням протипожежних розривів, вирубуються смуги лісової рослинності відповідно до вимог Порядку організації охорони і захисту лісів.

Лісові ділянки для проведення рубок формування і оздоровлення лісів виділяються відповідно до інструкції з відведення і таксації лісосік у лісах, що затверджується Міндовкіллям за поданням Держлісагентства.

Для проведення рубок формування і оздоровлення лісів власником лісів або постійним лісокористувачем видається лісорубний квиток в установленому порядку.

Строк заготівлі та вивезення деревини визначається, а огляд місць рубок формування і оздоровлення лісів та їх очищення від порубкових решток проводяться в установленому законодавством порядку.

9.3. Зелених насадженнях

- рубки, пов'язані з реконструкцією;
- ландшафтні рубки догляду з метою поліпшення естетичних, декоративних, санітарно-оздоровчих властивостей зелених насаджень;
- своєчасне обрізування гілок дерев у радіусі 1 м від дротів під струмом, а також тих гілок, що закривають світлофори, дорожні знаки, покажчики вулиць та будинків;
- створення (відновлення), агротехнічний догляд та доповнення;
- збереження від пожеж, незаконних рубок, пошкодження, ослаблення та іншого шкідливого впливу;
- захист від шкідників і хвороб.

Негайному видаленню підлягають аварійні, сухостійні дерева в разі, якщо їх стан загрожує життю, здоров'ю та майну громадян або здатен нанести збитки юридичним особам, з відповідним наступним оформленням актів на право їх видалення у триденний термін.

Систематично видаляються самосійні дерева (дерева з кореневою шийкою до 5 см видаляються без відшкодування відновної вартості).

Постійно знімається омела з дерев.

Відновна вартість видалених зелених насаджень сплачується до прийняття об'єкта в експлуатацію. Розмір відновної вартості видалених зелених насаджень зменшується на суму, передбачену в проектній документації на озеленення території.

Негайне видалення пошкоджених дерев або кущів (їх частин) може здійснюватися підприємствами, установами, організаціями або громадянами в разі, якщо стан таких пошкоджених зелених насаджень загрожує життю, здоров'ю громадян, а також майну громадян та/або юридичних осіб.

10. Охорона, утримання та відновлення полезахисних лісових смуг, які обмежують масив земель сільськогосподарського призначення; лісових масивів, лісових ділянок, земельних лісових ділянок та нелісових земель; зелених насаджень, які розташовані на землях комунальної власності громади., а також безпосередньо на об'єктах благоустрою, здійснюється за рахунок коштів сільського бюджету залежно від підпорядкування об'єкта благоустрою, а на земельних ділянках, переданих у власність, наданих у постійне користування або в оренду – за рахунок коштів їх власників або користувачів.

11. Видалення зелених насаджень здійснюється згідно з Порядком видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2006 №1045, та ордером на видалення зелених насаджень, а на території державного лісового фонду – на підставі лісорубних квитків.

12. Відшкодування збитків

13. Порухення лісового законодавства у вигляді протиправних дій або бездіяльності, яка заподіює шкоду лісам або земельним лісовим ділянкам, або не заподіює такої шкоди, але спрямована проти встановленого порядку користування лісами або земельними лісовими ділянками передбачає юридичну відповідальність винної в цьому особи.

Перелік порушень лісового законодавства міститься в ст. 105 ЛК України.

Порушення лісового законодавства тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність. Притягнення до юридичної відповідальності здійснюється в порядку і на основі, передбачених відповідно трудовим, адміністративним, цивільним або кримінальним законодавством.

Секретар ради

Валентина НЕВТРИНІС

СКЛАД КОМІСІЇ

з питань обстеження, охорони та лісовпорядкування земель
лісового фонду зелених насаджень розташованих на території
Могилівської територіальної громади

Голова комісії, заступник сільського голови	– Ірина БАРАБАШ;
Заступник голови комісії, начальник відділу екології, земельних ресурсів, житлово-комунального господарства, цивільного захисту та мобілізаційної роботи	– Оксана ІЛЬЧЕНКО;
Секретар комісії, юрисконсульт	– Оксана СМОЛЯГА;
Члени комісії:	
спеціаліст відділу екології, земельних ресурсів, житлово-комунального господарства, цивільного захисту та мобілізаційної роботи	– Марина ДЕМЧЕНКО
депутат сільської ради	– Анатолій ПОДУШКО

За необхідності до членів комісії залучати інших осіб.